

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus I. Argumentum. Ad acquirendam quasi possessionem quid
requiratur? quomodo hujusmodi possessio probetur, & quibus modis
amittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

ARGUMENTUM.

Ad acquirendam quasi possessionem quid requiratur, quomodo hujusmodi possessio probetur, & quibus modis amittatur.

SUMMARIUM.

- 1 Numerantur requisita necessaria ad acquirendam quasi possessionem presentandi ad effectum ut presentatus ab existente in hac possessione sit instituendus, & n. 2. 3. 4. 6., & 11.
- 5 Patronus admittere potest extraneum ad aequalem participationem juris presentandi in proprium prejudicium, non vero in prejudicium Compatronorum, his in vitis.
- 7 Presentatio ineffectuata est apta conservandi possessionem presentandi jam acquisitam, non vero est apta ad eam acquirendam.
- 8 Presentatio ex quibus probetur, & dicitur effectuata? & n. 10.
- 9 Beneficium vacare non dicitur per obitum nulliter institui.
- 12 Ad acquirendam quasi possessionem presentandi non requiritur, quod concurrant plures presentationes, sed sufficit unica presentatio effectuata, & nu. 13. & 40.
- 14 Possessio presentandi ex quibus probetur? & num. 15. usque ad 19. & 34. 43. 44.
- 20 Possessio presentandi non probatur ex eo, quod Patronus possideat alios fructus juris patronatus.
- 21 Onus probandi quod possessio presentandi sit amissa, incumbit id alleganti.
- 22 Possessio presentandi ex quibus modis amittatur, & quibus non amittatur. Vide ibi, & num. 26. 27. 28. & 30.
- 23 Petitorium ut absorbeat possessorium quomodo constare debeat? & n. 24. & 39.
- 25 Petitorium si sit turbidum non est recedendum ab ultimo statu; & que turbiditas requiratur ad hunc effectum? Vide ibi.
- 29 Presentatio unius Patroni conservat possessionem alterius. Intellige ut ibi, & num. 50.
- 31 Provisiones Apostolicae neque firmant, neque immutant statum beneficii.
- 32 Possessio, seu ultimus status acquiri potest etiam respectu juris presentandi passivi; Pars II.

Sed ad hunc effectum quid requiratur?
Vide ibi, & n. 54.

- 33 Ultimus status semper attenditur, & praevalet in beneficalibus. Amplia ut n. 35. & 36. & 42. & 49.
- 37 Status turbidus, & equivocus non meretur attendi.
- 38 Possessio ex statu anteriori quaesita remanet per posteriores revocata. Amplia ut ibi.
- 41 Presentatio emissa ab existente in possessione presentandi est preferenda, & n. 48.
- 45 Presentatio dubia, & equivoca a statibus antecedentibus recipit interpretationem.
- 46 Status quando dicatur absortus ab aliis statibus.
- 47 Institutio regulanda venit a presentationibus precedentibus, etiam si adesset in causa Patronus.
- 51 A diverso beneficiorum genere argui non licet.
- 52 Textus in cap. consultationibus, ut non habeat locum, quid requiritur.
- 53 Patronus de jure praesumitur habere libertatem presentandi quem vult, & non esse adstrictus nominari certum genus personarum.
- 55 Quod jus patronatus passivum non sit adstrictum ad illos de familia ex quibus arguatur? Vide ibi, & nu. 56. cum duob. seqq.

CASVS I.

Pro plena noticia, & intelligentia hujus Canonis satis celebris; Quæro in hoc Casu, quæ sint requisita ad acquirendam quasi Possessionem presentandi in personis privatis; Quomodo hujusmodi possessio probetur; Et quibus modis amittatur?

Ad acquirendam quasi possessionem presentandi ad effectum, ut presentatio facta ab existente in dicta possessione sit valida, & mereatur institutionem presentati vigore dispositionis supradicti Canonis plura requiruntur.

- 1 Primò; Ut quis vacante Ecclesia, si ve Beneficio presentaverit; non sufficit enim ad acquirendam hujusmodi possessionem simplex nominatio, aut petitio alicujus pro Rectore Beneficii. Dec. cons. 117. rom. 1. cum ista nominatio sit potius quædam destinatio personæ presentandæ,

Kkk 2 da,

- dæ, quàm præsentatio. *Lap. alleg. 75. num. 3. & 6. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 6. num. 33. & seqq. Rot. in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. §. Parum coram R. P. D. Crispo, & firmavi superius Part. I. Can. V. Cas. II. num. 2.*
- 2 Secundò; Quòd præsentaverit bona fide; Possessor namque malæ fidei juris præsentandi, non potest præsentationem, quæ est fructus juris patronatus facere suam. *Abb. conf. 54. num. 2. Barbof. in hoc Canone num. 5. §. Intellige, Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 21. num. 83.*
- 3 Tertio; Quòd præsentaverit cogitatione Domini, seu cum credulitate utendi jure suo; nam si præsentaverit nomine alieno, & crediderit uti jure alieno; uti præsentare solent Procuratores constituti ad præsentandum; non acquirit quasi possessionem præsentandi, juxta *Calderin. conf. 12. de jurepat. Alexand. conf. 75. lib. 4. Dec. conf. 117. & conf. 124. tom. 1. Abb. conf. 54. par. 1. Roch. de Curt. de jurepat. verb. competens quæst. 14. n. 32. Lambertin. eodem tract. par. 1. lib. 2. qu. 3. art. 10. Barbof. hic num. 5. §. Præsentatus Rot. decis. 64. num. 34. par. 13. rec. & decis. 62. n. 1. coram Duran. & dec. 113. n. 34. coram Priolo.*
- 4 Quarto; Quòd præsentaverit cum scientia illius, in cujus præjudicium acquiritur quasi possessio præsentandi, nam si aliquis scit, & patitur eum præsentare, alius verò non; contra scientem, non verò contra ignorantem, aut contradicentem acquiritur hujusmodi possessio. Sic licet Patronus admittere possit non Patronum, & extraneum ad æqualem participationem juris præsentandi in proprium præjudicium. *Posth. de manut. observ. 32. Gregor. decis. 349. & 417. nequit tamen hoc facere in præjudicium aliorum Compatronorum, his invitis, & contradicentibus, cum ad acquirendam possessionem præsentandi contra plures requiratur omnium patientia, alias contradictio unius operaretur, ut respectu illius quasi possessio non acquiratur ad *Text. in l. per fundum in fin. ff. de servit. rust. præd. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 3. art. 17. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 45. §. 2. num. 33. Rot. decis. 174. num. 2. par. 2. & decis. 132. num. 4. par. 3. recent.**
- 6 Quintò; Quòd præsentatio fuerit effectuatæ. *Gonz. ul. ad regul. 8. Cancell. gloss. 45. §. 2. nu. 37. Vivian. de jurepat. lib. 5. cap. 4. num. 36. Card. de Luc. de jurepat. disc. 9. num. 2. Rot. decis. 71. num. 18. par. 7. rec., & in Aretina Beneficii 21. Januar. 1701. §. At præscindendo, & §. Certius coram R. P. D. Ansaldo, & in Romana Cappellania S. Nicolai 29. Junii 1709. §. Siquidem coram eodem superius impress. Can. I. & II. Cas. V. num. 13. seu quod præsentatus affectus fuerit possessionem Beneficii in vim præsentationis, non verò alio jure, ex. gr. in vim subrogationis gratiosæ, nimirum ex eo, quia lite pendente cum altero Præsentato, hoc defuncto, ipse obtinuerit gratiam subrogationis gratiosæ in juribus defuncti, quia semper esset dubium, utrum subsequens possessio adscribenda foret propria præsentationi, vel potius juri demortui Colligantis; *Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 13. num. 1. Rot. decis. 514. num. 8. & seqq. coram Dunozet. jun. & decis. 296. n. 6. coram Celso, & in Aretina Beneficii 21. Januar. 1701. §. Descendendo coram R. P. D. Ansaldo.**
- 7 Ratio est, quia licet præsentatio ineffectuatæ, ex eo quod ex. gr. concurrebat alter Præsentatus à majori parte Patronorum; aut ex eo, quod aderat alter Præsentatus à medietate Patronorum, qui obtinuit Gratiam derogationis alterius medietatis, apta sit conservandi possessionem præsentandi jam acquisitam *Rot. in Florentina juris patronatus de Ricasolis apud Vivian. de jurepat. lib. 4. cap. 1. post num. 71. §. Effectuatæ verò in fin., & in Majoricen. juris patronatus 16. Maji 1704. §. Fortius coram ho. me. Muto, & in Sorana juris patronatus 22. Januar. 1712. coram R. P. D. Falconerio, & in Imolen. Custodiæ 22. Aprilis 1712. §. Licet cor. Eminentissimo Priolo, & in Faventina Parochialis 6. Maji 1715. §. Tertius coram R. P. D. Lancetta, & in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. §. Aliquid cor. R. P. D. Crispo, & in Pistorien. Beneficii 27. Martii 1716. §. Quin imò coram R. P. D. Cerro; Tamen apta non est ad acquirendam quasi possessionem.*
- 8 Præsentatio autem dicitur, & probatur effectuatæ si Ecclesia, aut beneficium vacet per obitum ultimi Præsentati, & ab Ordinario instituti juxta *Consil. Calderin.*

- rin. 12. de jurepat. Oldrad. conf. 229. n. 2. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 21. nu. 83. Rot. decis. 74. num. 39. & seq. coram Duran. & in Pisana Prioratus 11. Aprilis 1712. §. His itaque coram R. P. D. Ansaldo; Etenim si Rector beneficii defunctus fuisset nulliter Præsentatus, minusque ritè institutus, Beneficium per illius obitum vacare non diceretur. Rot. decis. 99. nu. 17. par. 10. & decis. 423. n. 11. par. 14. rec. & in Meleuitana jurispatronatus 31. Martii 1702. §. Etenim coram Eminentiss. Scotto.*
- 10 Dicitur etiam effectuatâ ex institutione nulliter factâ per Vicarium; *Rot. penes Garz. de benef. par. 5. cap. 5. num. 104. ibi -- Licet alias ad acquirendum quasi possessionem sufficiat præsentationem fuisse admissam, & præsentatum institutum cum effectu sive bene, sive malè -- Et etiam si non constet de formali institutione, dummodo nominatus, & præsentatus cum effectu reperiat in possessione beneficii, quia præsumptio est, quòd possederit vigore præsentationis. Rot. decis. 74. num. 33. coram Duran.*
- 11 Sextò, quòd Præsentatus, & institutus fuerit habitus pro Rectore Beneficii; nam si ab institutione fuerit appellatum, & ipsa institutio fuerit cassata, per illam præsentationem non acquiritur quasi possessio.
- 12 Non requiritur tamen ad effectum acquirendi hujusmodi possessionem præsentandi, quod concurrant quamplures status, seu præsentationes effectuatæ; siquidem quamvis, dato harum concursu, quasi possessio præsentandi magis corroboretur. *Rot. in Bononien. beneficiorum de Castello 2. Maji 1712. §. Ex his igitur coram R. P. D. Crispo, & in Pistorien. Beneficii 27. Martii 1716. §. Verùm coram R. P. D. Cerro.*
- 13 10. Tamen ut acquiratur dicta possessio sufficit unica præsentatio effectuatâ, seu ultimus status expletus, & effectum sortitus. *Dec. conf. 124. Federic. conf. 234. Monach. super 6. decretal. cap. si laicus de jurepat. num. 9. Barbof. hic num. 6. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. qu. 3. art. 11. Francisc. le Roye in comment. ad tit. de jurepat. ad cap. 19. §. sed non immeritò, Rot. decis. 74. num. 1. coram Duran. & decis. 7. num. 1. cum seq. & decis. 539. num. 24. par. 19. rec. & in Meleuitana jurispatronatus*
31. Martii 1702. §. Ex hac coram Eminentiss. Scotto, & in Olomucen. jurisdictionis
14. Maji 1708. §. Altera responsio coram bo. me. Molines, & in Bononien. beneficiorum de Castello 2. Maji 1712. §. Ex his igitur coram R. P. D. Crispo, & in Casertana beneficii 27. Martii 1715. §. Docuit coram Eminentiss. Scotto, & in Firmana beneficiorum 11. Januar. 1715. §. Siquidem, & 23. Martii 1716. §. Neque obstat coram R. P. D. Lancetta.
- Ad probandam verò hujusmodi possessionem, seu aliquem esse in possessione præsentandi quamplura possunt esse media; & inter cætera probari potest.
- 14 Primò; ex pluribus actibus præsentationum; ex confessionibus Episcoporum, cum Episcopi devenire non solent ad similes confessiones in eorum, Ecclesiarumque præjudicium, nisi revera constaret de hac possessione, & ex depositionibus testium; *Lambertin. de jurepat. lib. 2. qu. 3. art. 9. num. 3. Rot. decis. 309. nu. 11. coram Ubald. tom. 1. & decis. 168. nu. 24. par. 10. recent. & in Aretina beneficii 21. Januarii 1701. §. Quod verò cum duob. seqq. coram R. P. D. Ansaldo, & in Olomucen. jurisdictionis 14. Maji 1708. §. His in jure constitutis coram bo. me. Molines, & in Placentina Parochialis 22. Martii 1715. §. Quandoquidem coram R. P. D. Cerro, & in Assoricens. Parochialis 8. Junii 1716. §. Eoque certius coram R. P. D. Foscaro inferiùs legen.*
- 15 Secundò; Ex enunciativa, & enarrativa Vicarii Episcopi, per quam ipse attestetur de præsentatione factâ coram ipso, & de ejus effectuatione. *Rot. decis. 167. lib. 1. coram Puteo & decis. 74. num. 11. & seqq. coram Duran.*
- 16 Tertio; Ex visitatione Apostolica Ecclesiæ, seu beneficii, ubi fiat mentio ejus Rectorem fuisse institutum ad præsentationem Patroni. *Rot. decis. 573. num. 4. par. 2. rec. & d. decis. 74. num. 35. coram Duran.*
- 17 Quarto; Ex confessione Partis prætendentis excludere Patronum à possessione præsentandi, juxta *Text. in cap. per tuas de probat. Rot. decis. 1108. num. 1. coram Emerix jun. & in Aretina beneficii 21. Januar. 1701. §. Rursus coram R. P. D. Ansaldo, & in Imolen. Custodie 22. Aprilis 1712. §. Quod sanè coram Eminentiss. Priolo.*
- 18 Quintò; Ex sententia, seu re judicata, &

ex pluribus scripturis. *Rot. in Rbegien. Prioratus* 10. *Januar. 1705. S. Cessatque coram Eminentiss. Priolo, & in dicta Astoricen. Parochialis* 8. *Junii 1716. S. Eoque certius, & super Remissoria S. Concurrente coram R.P.D. Foscaro.*

- 19 Sextò probatur, si in permutatione beneficii Ordinarius requisierit consensum alicujus tamquam existentis in possessione presentandi; ex hoc enim actu ostenditur hujusmodi possessio; immo si subsequatur dictus consensus; iste utpote habens vim presentationis constituit in quasi possessione presentandi, præsertim contra Ordinarium, qui illum requisivit. *Vivian. de jurepat. lib. II. cap. 6. nu. 9. Rot. decis. 394. num. 2. coram Gregor. ibique Ad-den. num. 7. & decis. 143. num. 5. coram Burratt. & decis. 136. num. 2. par. 19. rec. & in Arianen. Archipresbyteratus* 27. *Junii 1708. S. Et ex eisdem coram Eminentissimo Scotto.*
- 20 Sed non probatur hæc possessio presentandi ex eo, quod Patronus possideat alios fructus jurispatronatus; fieri namque potest, quod Patronus habeat hos fructus, e. g. jura honorifica, & jus alimentorum si sit inops, & tamen quod non habeat jus presentandi, uti esset si huic juri renunciaverit, aut alteri illud donaverit, ut animadvertit *Franciscus le Roye in Prologomen. ad tit. de jurepatr. cap. 20. propè fin. ibi-- Sic etiam aliquando Ecclesie Fundator habet omnia jura Patronis debita, vel etiam Clerici presentationem, aliquando eam non habet &c. puta si huic presentationi renunciaverit, si eam alteri donaverit, habet quidem jura honorifica, jus alimentorum, si ad inopiam redactus sit, sed non habet presentationem -- & in Comment. ad tit. de jurepat. ad cap. 19. S. sed non immeritò in fin. ibi-- Quamvis enim alia quædam jura possideat, quæ Patronis exhiberi solent, attamen non obtinet in presentatione, nisi eam possideat, quia non semper Patronus habet presentationem.*
- Constito, quod quis sit in possessione presentandi, seu probata hac possessione, dari debet Possidenti manutentio vigore hujus Canonis, & ex auctoritatibus ibi in Commentario relatis, dummodo exadver-
- 21 fo hujusmodi possessio non probetur amissa; quod onus probandi possessionis presentandi amissionem incumbit eam

alleganti; dum qui in præteritum possedit, habet pro se præsumptionem etiam in futurum possidendi, animumque continuandi possessionem. *Menoeh. præsumpt. 64. num. 4. lib. 6. Rot. decis. 74. num. 45. & seqq. coram Duran., & in Mediolanen. beneficii* 7. *Junii 1715. S. Aliquid coram R.P.D. Crispo.*

- 22 Amittitur autem possessio presentandi, & non attenditur, adeò cessare dicitur dispositio hujus Canonis; quando pertinentia juris presentandi, seu petitorium favore alterius est clarum, seu constat per rem judicatam, publicum, & clarum instrumentum foundationis, vel Partis confessionem; tunc enim petitorium absorberet possessorium. *Abb. hic num. 9. Marefcott. var. resol. lib. 1. cap. 15. num. 66. Lagunez. de fructib. par. 1. cap. 31. S. 10. nu. 18. & seqq. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 34. n. 26. & 29. Card. de Luc. de benef. disc. 63. num. 11. & seq. Rot. decis. 735. nu. 9. in fin. par. 3. rec. & decis. 423. n. 15. & 17. par. 14. rec. & in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii 1703. S. Constabilitis coram bo. me. Molines Decano, & in Oppiden. beneficii* 7. *Maji 1703. S. Non obstante coram bo. me. Muto, & in Sorana jurispatronatus* 22. *Januarii 1712. S. Minimè coram R.P.D. Falconerio, & in Firmana beneficiorum* 12. *Januarii 1715. S. Neque dicatur coram R.P.D. Lancetta, & 23. Martii 1716. S. Notoria siquidem coram eodem, & in Bituntina beneficiorum* 13. *Martii 1716. S. Sed coram R.P.D. Crispo inferius legen.*
- 24 Secus si pertinentia Jurispatronatus, seu petitorium non constaret aliquo ex supradictis modis, sed solum per unicam sententiam laram à Judice favore alterius super dicta pertinentia, per quam decernatur Juspatronatus non spectare ad possessorem, sed ad alium; quia hujusmodi sententia in petitorio, præsertim si ab ea fuisset appellatum, non esset adeò clara, ut incontinenti possessorium absorberet; possit; tunc enim nullo modo recedi deberet ab ultimo statu; *Rot. in Pisana Prioratus* 11. *Aprilis 1712. S. Atque idipsum coram R.P.D. Ansaldo, & in Astoricen. Parochialis super remissoria* 8. *Junii 1716. S. Articuli siquidem coram R.P.D. Foscaro.*
- 25 Sicuti non esset recedendum ab ultimo statu si petitorium esset turbidum; e. g. si esset inventum testamentum, ubi relinqua-

- quatur Juspatronatus favore alterius; & de testamenti claritate clarè non constaret; *Rot. in Papien. Rectoria* 10. Decembris 1714. §. *Et in universum coram R. P. D. Cerro, & in Placentina Parochialis* 22. Martii 1715. §. *In conspectu coram eodem*; hæc namque turbiditas satis esset, ut habere possit locum dispositio hujus Canonis; & quidem si esset turbidum ea turbiditate, quæ adumbret, & suspensum reddat animum Judicis ad decernendam tituli validitatem, eo quia contineat e. g. plures intricatas facti inspectiones, & altiores indagines; non verò ea turbiditate, quæ provenit ex cavillationibus, & subtilibus Partium exceptionibus; quia non obstante hac turbiditate petitorium esset capax absorbendi possessorem, aliàs difficile esset dari casum, quod proprietas absorberet possessionem præsentandi, cum nulla inveniatur res, super qua ex ingeniorum subtilitate aliqua difficultas excitari non possit, ut optimè considerat Præceptor meus *discept. Eccles. 28. nu. 3.* quem sequitur *Rot. in Firmiana beneficiorum* 23. Martii 1716. §. *Absque eo coram R. P. D. Lancetta.*
- 26 Amittitur etiam possessio præsentandi per hoc, quod ultimus status fuerit contradictus, & existens in possessione succubuerit in judicio; secus si lis, & controversia fuerit definita favore existentis in possessione; tunc enim ex hac contradictione fortior evaderet, & magis constabiliter remaneret ultimus status. *Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 53. num. 22. Rot. decis. 433. num. 7. & seq. par. 14. recent. in Aretina beneficium* 21. Januarii 1701. §. *Suffocata coram R. P. D. Ansaldo, & in Melevitana jurispatronatus* 31. Martii 1702. §. *Etenim coram Eminentiss. Scotto, & in Mediolanen. Cappellania* 23. Martii 1703. §. *Nec turbat coram ho. me. Molines Decano, & in Oppiden. beneficium* 7. Maji 1703. §. *Minus obstat coram ho. me. Muto, & in Colonien. Pastoratus* 14. Junii 1715. §. *Absque eo quod coram R. P. D. Cerro, & in Mediolanen. beneficium* 7. Junii 1715. §. *Absque eo quod coram R. P. D. Crispo.*
- 27 Non amittitur verò hujusmodi possessio præsentandi per collationem beneficium liberè factam ab Episcopo, quæ dedit causam liti, nec per deputationem Vicarii, seu Oeconomi per modum provisionis, etiam si iste beneficium possederit usque ad mortem, *Rot. decis. 30. n. 1. par. 2. rec. & decis. 74. num. 49. cum seqq. coram Durano.*
- 28 Neque amittitur per negligentiam præsentandi, seu ex eo, quod in una, vel altera vacatione Beneficii, Patronus non præsentaverit, nisi probetur cum voluisse præsentare, & fuisse rejectum, *Abb. conf. 54. num. 3. lib. 1. Vivian. de Jurepatron. lib. 5. cap. 4. num. 43. Marant. resp. 6. n. 32., & seqq. par. 3.* Eoque magis possessio præsentandi non amitteretur per negligentiam, seu omissionem præsentationis, in una, vel altera vacatione, si negligentia præsentandi proveniret ex præsumpta ignorantia vacationis, quia e. g. Patronus distaret à loco Beneficii, *Rot. in Mediolanen. Beneficium* 1. Aprilis 1707. §. *Neutra, & §. Parum coram R. P. D. Ansaldo, & in Sorana Jurispatronatus* 24. Novembris 1713. §. *Potissimè coram R. P. D. Falconerio.* Vel si Patronus negligens haberet alium compatronum, qui in dd. vacationibus præsentasset,
- 29 quia hujus præsentatio conservaret possessionem alterius, *Rota in Herhipolen. Vicaria, & Parochialium super bono jure* 10. Martii 1713. §. *Quibus itaque, & seqq. cor. Eno Scotto, & in Salernitana Jurispatronatus* 11. Martii 1715. §. *Hæc igitur cor. R. P. D. Falconerio.* Nisi constaret compatronum præsentasse privativè, & animo spoliandi alterum Patronum, ad cujus effectum requiritur contradictio cum subsequuta acquiescentia, juxta *Calderin. conf. 15. de jurepat. Ruin. conf. 55. n. 10. lib. 5., Federic. de sen. conf. 157. sub n. 3., Vivian. de jurepat. lib. 5. cap. 4. n. 63. Posth. de manut. observ. 71. n. 52., & seq. Rot. dec. 174. n. 10. p. 5. rec., & in Sorana jurispatronatus* 22. Januarii 1712. §. *Et præcipuè, & §. Ita d. Etante coram R. P. D. Falconerio, & 24. Decembris 1713. §. Nil prorsus, & §. Ad infringendam coram eodem, & in Bituntina Beneficiorum* 13. Martii 1715. §. *Efficacia coram R. P. D. Crispo.*
- 30 Denique non amittitur possessio præsentandi, si post ultimum statum, Beneficium pluries vacasset, & pluries provisum fuisset à Sede Apostolica absque præsentatione existentis in possessione præsentandi; quoniam provisiones Apostoli-

- 31 stolicæ neque firmant, neque immutant statum Beneficii sive agatur de Jurepatronatus laicali, sive Ecclesiastico, cuius statum multo magis non intervertunt provisiones Apostolicæ, quæ non sunt contrariæ sed compatibles cum dicto Jurepatronatus Ecclesiastico, tamquam subjecto reservationibus Apostolicis, *Marescott. var. resol. lib. 1. cap. 55. nu. 18. Card. de Luc. de jurepat. disc. 7. num. 14. Rot. in Asculana jurispatronatus 26. Januarii 1703. S. Quo posito, & in Arianen. Archipresbyteratus 27. Junii 1708. S. Eoque certius cor. Etno Scotto. & in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Nec magis cum seqq. cor. R.P.D. Ansaldo, superius impress. Can. XXII. XXIII., & XXIV. Caf. IV. n. 31.*
- 32 Ex hic notandum venit, quod possessio, & ultimus status non solum acquiri potest respectu jurispræsentandi activi, verum etiam respectu jurispræsentandi passivi, seu quis non solum potest esse in possessione præsentandi, sed etiam in possessione ut præsentetur à Patrono, eo quia semper, & in quacumque vacatione Beneficii illi de ejus familia fuerint præsentati, sed ad hunc effectum requiritur, quòd præsentationes illorum de ejus familia fuerint factæ ex necessitate, nimirum, quòd Patronus volens præsentare extraneum fuerit rejectus, alias dictæ præsentationes præsumerentur factæ ex voluntate Patroni, & sic essent ineptæ ad coercendum Patronum ad præsentandum etiam in posterum eos de dicta familia juxta punctualem decisionem in *Bituntina Beneficiorum 13. Martii 1716. S. Absque eo, quod coram R.P.D. Crispo hic impress.*

R. P. D. F O S C A R O.

Astoricen. Parochialis.

Luna 8. Junii 1716.

Contentio super adjudicatione Parochialis Ecclesiæ B. Mariæ de Laroxo Astoricen. Diocæsis in antecedenti vacatione judicialiter à nostro Tribunali definita favore Antonii Sanchez præsentati à Commendatario Commendæ de Quiroga Ordinis S. Joannis Hierosolymitani, excluso Alphonso de Cassal ejus Oppositore præsentato per Possessorem

Majoratus de Grixa, ut ex Decisione edita coram Eminentissimo D. meo Cardinali Scotto die 6. Februarii 1699., in recenti ejusdem Parochialis vacatione renovata extitit coram me inter duos alios Josephum nempe, & Thomam ab iisdem Patronis respectivè præsentatos, parique forte succubuit Thomas, qui per præsentationem à Possessore Majoratus de Grixa reportaverat, eo quod Dubium -- *An & cui sit danda institutio* -- pro Josepho, præsentatione dicti Commendatoris suffulto, eo tantum informante Domini resolverunt.

- 33 Exhibuit enim ipse præsentationem ad sui favorem legitimè emissam à præfato Commendatario, in vacatione immediatè præcedenti præsentante prædictum Antonium Sanchez, per cujus obitum nunc vacat controversa Parochialis, sibi propterea debetur institutio, dum jus metitur ab illo, qui ex præsentatione in ultima vacatione effectum sortita reperitur in possessione præsentandi, cum nihil magis obvium sit, nisi quod in Beneficialibus ultimus status semper prævaleat, & attendatur, ut ex *Text. in cap. Querelam de election., & elect. potest., & cap. consultation. de jurepatr. docent. Felin. in cap. eam te nu. final. ad med. de rescript. Federic. de sen. conf. 434. n. 3. vers. sed in casu proposito, Lotter. de re benef. lib. 4. qu. 34. n. 21., Rot. in Meleuitana Beneficiorum 10. Junii 1712. S. 1. coram R.P.D. Aldrovando, & Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. cor. R.P.D. Crispo, & in Bituntina Beneficiorum 13. Martii elapsæ S. Institutio siquidem coram eodem.*

Eoque certius, quia in duabus, vel tribus aliis præcedentibus vacationibus plenarium sortitæ fuerunt effectum præsentationes expletæ à Commendatariis pro tempore; Testes itidem examinati de annis 1395., & 1687. de possessione dd. Commendatorum concludenter deponunt, & plures sententiæ in judicatum transactæ, ipsorum jus, & possessionem pariter canonizarunt, illa scilicet anni 1517. per quam fuit de hac Parochiali privatus Præsentatus ab Authoribus Possessoris Majoratus de Grixa, tributa institutione præsentato per Commendatarium: Altera anni 1678., qua mediante fuit adjudicata dicta Parochialis Præsentato

tato per Commendatarium tamquam habentem majorem, & pinguiorem partem Jurispatronatus, & ultima anni 1699. coram Eminentissimo D. Card. Scotto, quæ posthabito præsentato à Possessore Majoratus de Grioxa institutionem concessit Colliganti, qui præsentationem a Commendatario reportaverat, ex quibus sanè ipsius Commendatoris possessio redditur undique incontrovertibilis, tum scilicet ex tot multiplicatis, ut formibus statibus, *Rot. in Mediolanen. Prioratus 12 Februarii 1701. S. Curiam in fine coram Eminentiss. Scotto, Arcenna Beneficii 23 Aprilis 1703. S. Telem verò coram R. P. D. Ansaldo, Bononien. Beneficiorum de Castellis 2. Maji 1712. S. Ex his igitur, & in dicta Bituntina Beneficiorum S. Fortis coram R. P. D. Crispo, Tum ex Testibus, qui optimè probant, dum deponunt de re sub eorum sensu cadente, Innoc. in cap. Cæm causam num. 3. de Testib. Rot. in Astoricen. Beneficii 6. Februarii 1699. S. Ad stipulanti- bus coram Eminentiss. D. meo Card. Scotto, tum demum ex reiterata re judicata, quæ operatur, ut status per eam efformatus nequeat in subsequenti vacatione retractari, vel impugnari, *Rot. in Rheginen. Prioratus 10. Januarii 1705. S. Cessatque cor. Eminentiss. D. meo Card. Priolo, Melevitana Jurispatronatus 13. Januarii 1708. S. Qualificatissimus coram R. P. D. Omanna, Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. S. Absque eo quod coram R. P. D. Crispo, dicta Astoricen. Beneficii S. Talis autem coram Emin. Scotto.**

35 Concurrente præsertim, quod agitur de Parochiali, quo casu eo facilius judicandum venit pro ultimo statu, quantumvis adhuc institutio Ordinarii non supervenerit, propter interessè ovium depascendarum, quæ non debent durante longiori discussione pertinentiæ, & proprietatis tolerare interstitium carentiæ proprii Pastoris, *Ciarlin. contro. forens. lib. 1. cap. 107. num. 14. & 23. Card. de Luc. de Jurepat. disc. 9. nu. 5. & de Paroch. disc. 15. num. 7. & 9., & distinguendo optimè advertit R. P. D. meus Ansaldo in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Præcipuè.*

36 Quin obstare valeat, quòd Possessores pro tempore Majoratus de Grioxa præsentaverint seseque opposuerint in omnibus aliis vacationibus; nam cum ipsi sem-

Pars II.

per succubuerint, potius inde corroboratur, quàm aliquo turbatur ultimus status, *Frances. var. resol. cap. 34. sub num. 12. Card. de Luc. de Benefic. disc. 29. num. 25. Rot. in Mediolanen. Cappellania 23. Martii 1703. S. Nec turbat coram Reverendiss. Molines Decano, Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Prout coram R. P. D. Ansaldo, & in illius confirmatoria 7. Junii 1715. S. Absque eo quod coram R. P. D. meo Crispo.*

Et licet in vacationibus sequentis anno 1609. & 1623. præsentaverit tunc Possessor Majoratus de Grioxa, contemporaneè tamen eandem personam præsentavit quoque Commendatarius; cumque prævaluerit semper præsentatio facta à Commendatariis pro tempore, tum ante hujusmodi vacationes, ut ex sententia anni 1517. excludente Præsentatum à Possessore dicti Majoratus in concursu Præsentati à Commendatario, tum etiam postea, ut ex sententiis annorum 1678. & 1699. canonizantibus possessionem, & jus Commendatariorum pro majori parte; vel præsumi debet dictos Præsentatos reportasse institutionem potius vigore præsentationis Commendatarii, quàm Possessoris dicti Majoratus, cum status antiquus anni 1517. tanquam uniformis ultimo, ac penultimo, necnon aliis intermediis, censeatur eodem modo continuatus, *Rot. coram Priolo. decis. 44. num. 18. Cerr. decis. 483. num. 13. & d. Astoricen. Parochialis S. Potissimè coram Eminentiss. Scotto.*

37 Vel saltè status prædicti annorum 1609. & 1623. attendi non meretur tanquam turbidi, & æquivoci, maximè quia conquassantur ab ultimo, & penultimo in contradictorio judicio canonizatis, qui unicè attendi debent in præsentis vacatione, *Lottber. de re benefic. lib. 1. qu. 34. num. 26. Rot. coram Ninot. decis. 39. nu. 12. & in d. Mediolanen. Cappellania S. Et tantò minus coram Eminentiss. Priolo, cum possessio ex statu anteriori forsan quæsitæ remaneat per posteriores revocata, si-gnanter ubi, prout hic, posteriores rebus indicatis, & successiva Partis acquiescentia muniti reperiuntur, ut in terminis dixit *Rot. in Tuden. Parochialis 9. Julii 1700. S. Verò hæc coram Reverendiss. Conchen, & in Melevitana Jurispatronatus 31. Martii 1702. S. Multoque minus cor. Eno Scotto.**

L II

Hæc

Hæc facilius amplexa fuerunt, eo quod cum quæstio sit inter ipsos Præsentatos ad nudum finem consequendi possessionem Beneficii, audiri non meretur Thomas, nisi de pertinentia medietatis, vel majoris partis patronatus ad illum, qui semetipsum præsentavit, doceatur aut per Instrumentum publicum foundationis, & dotationis, aut per confessionem Partis, aut per rem judicatam, *Geminian. in cap. Cum de benef. num. 4. in fin. & num. 10. ad med. de præben. & dignit. in 6.* cum aliis plenè adductis in *Mediolanen. Beneficii §. Ast quando coram R.P.D. Ansaldo, & in eadem 7. Junii 1715. §. His ita cor. R.P.D. Crispo*, de quibus hæctenus nullatenus constitit, imò potius urgentia non deficiunt argumenta, quod pinguior pars dicti jurispatronatus spectet ad Commendatarium, deprompta tam ex eo, quia ipse ad hunc effectum percipit decimas, & jentaculum à Parocho certa die, quam etiam ex eo, quia militant pro ipso binæ sententiæ vocum preponderantiam ad sui favorem canonizantes, illa nimirum anni 1678., & altera Eminentissimi Scotti, quæ utpote in judicatum transactæ viam præcludunt, quo minus in iis firmata valeant quoquo modo interverti, *Rot. in Tuden. Parochialis 9. Junii 1700. §. Siquidem cor. Reverendiss. Conchen. in Pennen. Beneficii super pertinentia 17. Martii 1710. §. Ultra quod coram R.P.D. Aldrovando, & in Casertana Beneficii 27. Martii 1715. §. Superaccedente coram Eminentiss. D. meo Card. Scotto.*

Et ita altera tantum &c.

R. P. D. F O S C A R O.

Astoricen. Parochialis.

Luna 7. Decemb. 1716.

ELargita Thomæ della Torre nova audientia adversus decisionem editam coram me sub die 8. Junii proximi præteriti, in qua firmatum fuit, institutionem ad Ecclesiam Parochialem de Larocho debitam esse Josepho Benito de Quiroga, revocatisque hodie ad examen illius fundamentis, cum in hac disputatione potior adhuc comperta fuerit præsentatio per eundem Josephum reportata, Domini censuerunt, persistendum esse in decis. Constans enim iterum in facto

permanit, quod in postrema hujus Parochialis vacatione anni 1697. concurrentibus ad institutionem tum Antonio Sanchez de Somosa præsentato ab Eminentissimo Archiepiscopo Hispalen. uti Possessore Commendæ nuncupat. de Quiroga, tum Alphonso de Cassal, præsentato à Possessore Majoratus de Grixoa post acre litigium, nostri tandem Tribunalis judicio definitum, prævia decisione edita die 6. Februarii 1699. coram Eminentissimi. Scotto, Parochialis adjudicata fuit Antonio secundum præsentationem Eminentissimi Commendatarii. Unde jure optimo in præsentati vacatione, adhæsivè ad statum in præterita efformatum, conclusum fuit, institutionem debitam esse Josepho, cui assistit ejusdem Eminentissimi Commendatarii præsentatio; nam cum ex præsentatione præcedenti, exclusivè ad Præsentatum à Possessore Majoratus effectum sortita, Commendatario quæsitā dicatur quasi possessio præsentandi, juxta theoreticam de qua *Rip. in cap. cum Ecclesia Satrina num. 9. de caus. possess. & propriet. Dec. conf. 129. num. 3. Calderin. conf. 12. de jurepatr. Spad. conf. 13. num. 3. lib. 3. cum cæteris laudatis in Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. §. Verum coram Reverendiss. D. meo Decano, & in dicta decis. Eminentiss. Scotti §. Actus enim*, superventā in eodem statu rerum Parochialis vacatione, præferenda omnino est præsentatio Commendatarii juxta ejus quasi possessionem ex præsentatione admittā in ultimo statu legitimè conquistā, ut sunt vulgata jura in *cap. querelam de elect. & in cap. consultationibus de jurepatr. late exornata in mea præterita decisione §. Exhibuit*. Præsertim quia dicta præsentatio canonizata extitit per Sac. Rotam, non obstante alterius Præsentati contradictione, cum ex hisce circumstantiis ob favorem justitiæ præsumptionem, qua polere solent sententiæ in conflictu Partium prolata, *Bart. in l. Herennius §. Caja in fin. ff. de evictio. Menoch. lib. 1. præsumpt. 67. num. 22. Rot. coram Pamphil. dec. 160. num. 6. coram Emerix jun. decis. 337. nu. 4. & in rev. par. 18. decis. 613. n. 13. & par. 19. decis. 519. num. 9.* Validior, & penè insuperabilis resurgat ultimus status, ut passim firmavit *Rot. coram Ninot. decis. 39. nu. 8. in Mediolanen. Cappellania 9. Maji 1701. §. Et*

§. Et tanto magis coram Eminentiss. Priolo, in Reghinen. Prioratus 10. Junii 1705. §. Cessatque coram eodem, in Meleolitana Jurispatronatus 13. Januarii 1708. §. Qualificatissimus coram bo. me. Omanna, in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. §. Absque eo, & §. fin. ul. coram R.P.D. meo Crispo, & in Bituntina Beneficiorum 13. Februarii labentis anni §. Fortius quia coram eodem.

43 Eoque indubitanter, quia revolutis hujus Parochialis provisionibus, de quibus huc usque haberi valuit notitia, prælibato ultimo statu circa prælationem nominati à Commendatario, omnes ferè consonant status præcedentes. Exordiendo namque à posterioribus liquet, de anno 1678. discordantibus inter se Præsentationibus Commendatarii, & Possessoris Majoratus, contentione in judicio delata, institutionem ab Archidiacono de Robleda obtinuit Franciscus de la Zarza præsentatus à Commendatario, & juxta Testium depositiones in mox enunciato statu exhibitas ejusdem Commendatarii præsentatio facta de Antonio Lopez etiam in antecedenti vacatione prævaluit. Prout contigit in alio statu immediatè præcedenti, in quo Parochialem adeptus fuit Franciscus Lopez de Solis, ut habetur ex documentis in præfato statu anni 1678. productis. Præterea ex vacatione anni 1517. alius emerfit limpidissimus status, nam per scholasticum Astoricen. Judicem in gradu appellationis delegatum revocata extitit institutio ab Archidiacono de Robleda Ordinario Collatore concessa Roderico Gonzalez de consensu Alvari Perez Ossorio, & Elisabethæ Perez assertorum Patronorum, & Parochialis adjudicata fuit Joanni Enriquez Præsentato à Commendatario, qui ab inde citra in pacifica illius possessione continuavit, eo quia Rodericus Colligans de consilio sapientium agnito ejus malo jure liti amplissimè renunciavit, & denique interposita ex parte Commendatarii appellatione adversus institutionem ab eodem Archidiacono de Robleda Collatore anno 1492. demandatam favore Andreae Gonzalez præsentati per Didacum de Rioseco authorem Primogeniti de Grixoa, coram Theaurario Cathedralis Ecclesiæ Astoricen. Judice Delegato de anno 1495. examinati fuerunt

Pars II.

nonnulli Testes circa pertinentiam, & quasi possessionem controversi jurispatronatus, qui unanimes in hanc conveniunt depositionem, quòd per quinque præcedentes vacationes institutionem indefinenter reportassent Præsentati à Commendatariis.

44 Unde tot favore Commendæ militatibus statibus, & præ cæteris illis in contradictorio judicio constabilitis, ex quibus omnibus patet, controversam Parochialem per longissimi temporis lapsum fere semper adjudicatam fuisse ad præsentationem Commendatarii, moderna institutio citra hæsitacionem ad normam ultimi status decernenda est, dum ille maximam recipit comprobationem ex multiplicatis præsentationum actibus per tria ferè sæcula judicialiter approbata, & plenarium effectum sortitis, Rot. in Mediolanen. Prioratus 12. Februarii 1701. §. Cum enim coram Eminentissimo Scotto, in Aretina Beneficii 23. Aprilis 1703. §. Talem verò coram R.P.D. meo Ansaldo in Bononiens. Beneficiorum de Castellis 2. Maji 1712. §. Ex his igitur coram R.P.D. meo Crispo, in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. §. Militat coram eodem, in Faventina Parochialis 6. Maji ejusdem anni §. Certius coram R.P.D. meo Lancetta, & prosequitur Causa decisa §. Eoque certius.

Non ad enervandam adedò antiquam, & continuatam quasi possessionem præsentandi, in qua Commenda reperitur, quidquam urgere valuit, quod sententia anni 1678. detegeretur erronea, eo quia majorem, & pinguiorem partem vocum favore Commendatarii defumpserit à majori, & pinguiori perceptione decimarum, quæ nullam connexionem, aut relationem habere valent cum Jurepatronatus. Quoniam prætermissa indagine tituli, ex quo ad Commendam pervenerit jus exigendi præfatas decimas, admissoque etiam per hypothesein, quod dicta sententia aliquam involveret dubietatem per interpositionem causæ, sive rationis parum, aut nihil influentis ad pertinentiam Jurispatronatus, exinde tamen minimè inficitur quasi possessio Commendatarii simpliciter, & independenter ab eadem decimarum perceptione ex tot aliis

45 enunciatis statibus comprobata, cum de jure præsentatio dubia, aut æquivoca à

L II 2

stati-

statibus antecedentibus, & subsequen-
 tibus interpretationem, & intelligentiam
 recipiat, ut in dicta Aretina Beneficii 23.
 Aprilis 1703. §. Minime coram R.P.D. An-
 saldo, in Lucana Beneficii 22. Februarii
 1709. §. Descendendo coram R.P.D. Falco-
 nerio, & in Ostunen. Beneficii 3. Decembris
 1714. §. Absque eo coram Eminentissimo
 Scottro, & in Pistorien. Beneficii 27. Mar-
 tii hujus anni §. Verum coram R.P.D. Cer-
 ro. Non subsistente replicatione, quod
 sententia quoque Eminentissimi Scotti
 juxta præcedentem statum prolata, hac
 eadem notari posset incertitudine, & du-
 bietate, nam ex lectura divisionis clarè
 nimis deprehenditur, postremum hoc ju-
 dicatum processisse ex solis præsentationi-
 bus de præterito effectu fortitis, quæ
 de per se præcisivè etiam à quocumque
 adminiculo boni juris, & pertinentiæ Pa-
 tronalis præsentantem constituunt in-
 quasi possessione præsentandi, ut bene
 firmatur in eadem decisione §. Ipse enim.

46 Minusque contra eisdem status contra-
 poni merebantur status favore possessoris
 majoratus in oppositum allegati, Primus
 enim efformatus de anno 1492., in quo
 institutionem obtinuit præsentatus à Di-
 daco de Rioseco absortus penitus re-
 mansit tum à quinque contrariis statibus
 præcedentibus probatis coram Thesau-
 rario Astoricensi, tum ex subsequenti an-
 ni 1517. firmato ut supra dictum est in
 contradictorio judicio, ac ex aliis duo-
 bus subsequenibus executioni demanda-
 tis, usque ad annum 1609., in quibus ad
 solam præsentationem Commendatarii
 instituti fuerunt Bartholomeus Santalla,
 & Franciscus Lopez, ut firmavit Rota
 in Mediolanen. Cappellania 9. Maji 1701.
 §. Et tanto magis coram Eminentissimo
 Priolo. Secundus verò anni 1609., quo
 tempore concessa fuit institutio, juxta
 concordem utriusque Patroni præsentationem,
 nihil revera concludit; utpote
 continens explicitè clausulam sine præju-
 dicio ulterioris juris, quod unusquisque
 haberet, quæ de sui natura omnia præ-
 servavit jura, quæ unicuique tam in pe-
 titorio, quam in possessorio competiissent
 Marta de claus. 157. num. 2., Rota coram
 Seraphin. dec. 403. num. 1., & in recentior.
 dec. 495. par. 18., & in Bononien. fideicom-
 missi de Bavosio 9. Januarii 1699. §. Qui-

bus possis coram Reverendissimo D. meo
 Decano. Et tertius denique, in quo præ-
 sentationes pariter convenerunt, & cu-
 jus occasione in sententia institutionis de-
 claratum fuit, controversum Juspatronatus
 pertinere insolidum ad Commenda-
 tarium, & Possessorem Majoratus, tantæ
 non est relevantiæ, ut alios contrarios
 status, & præsertim ultimum confundere
 valeat, nam admissio etiam, quod dicta
 clausula in solidum æqualem Patronorum
 pertinentiam designaret, quod non trans-
 ibat sine difficultate apud Informantes
 pro Iosepho, qui ex ea solam integram
 pertinentiam Juspatronatus, absque
 alicujus comparticipatione deduci posse
 contendebant, non verò quod inter eos
 pro virili, & æqualiter pertinerent, ni-
 hilominus quia in successiva vacatione,
 discordantibus præsentationibus, præva-
 luit in contradictorio judicio præsentatio
 Commendatarii cum subsequuta ac-
 quiescentia Competitoris, prout etiam
 contigit in ultimo statu, inde vel fateri
 oportet dictam clausulam de cætero ul-
 troneè, & perfunctoriè superadditam,
 fuisse erroneam, & minime in facto pro-
 batam ad firmata per Rotam in Mediola-
 nen. Cappellania 9. Maji 1701. §. Et tanto
 magis coram Eminentissimo D. meo Cardin.
 Priolo; Vel quatenus exinde imminuta,
 ac præjudicata remanserit quasi possessio
 Commendæ, superventis deinde novis
 sententiis, novisque quatuor statibus ei-
 dem enunciatiæ contrariis, Commenda-
 tarius restitutus in omnem casum, &
 reintegratus censeretur deberet in ejus anti-
 qua quasi possessione præsentandi, Rota
 in rec. decis. 134. num. 14., & seqq. par. 13.
 & in Colonien. Beneficii 21. Januarii 1700.
 §. Nec subsistit coram bo. me. Jacometto,
 & in Bononien. Beneficii de Castello 12. De-
 cembris 1712. §. Verum coram R.P.D. meo
 Crispo, & in Vicen. Parochialis de Aquilata
 1. Julii ejusdem anni §. Liquido coram
 eodem.

Et hinc constituto, quod inspecto præ-
 sentationum numero, & qualitate, quali
 possessio Commendæ superat, & absorbet
 alteram primogeniti, Domini ab ea rece-
 di non posse authumarunt sub obtentu,
 quod favore ejusdem primogeniti con-
 staret de æquali pertinentia Juspatrona-
 tus; Nam quamvis Sac. Rota recederet
 quan-

quandoque soleat à regula ultimi status, si incontinenti doceretur de contrario bono jure claro, in præfenti tamen datum non fuit titulum, aut probationem inspicere, unde contraria pertinentia desumeretur. Nam assumptum illud, quod antiquitus juspatronatus integraliter pertinuit ad Didacum de Riofeco, à quo deinde pertransiverit ad Commendam, & ad Possessorem Majoratus, pro eo quod respicit jus Commendæ; non habet assistentiam facti, dum ex Testibus anno 1495. examinatis constat, quod in aliis præcedentibus vacationibus præfentatum ex eo, quod Primogenitus, prout Commendatarius percipere soleat à Parocho jentaculum in die Assumptionis Beatissimæ Virginis, deficit pariter in facto, dum contrarium potius liquet ex Testibus examinatis in statu 1677., & de cætero parum relevare in jure, nam esto, quod præfatio jentaculi denotaret qualitatem patronalem; non propterea pernecessè concluderet pertinentiam æqualem cum Commendatario.

Qua seclusa probatione, sola, & simplex probatio Jurispatronatus favor primogeniti confundere, & absorbere nequaquam posset quasi possessionem præfentandi pro majori parte ex antiquis, & recentioribus statibus favore Commendæ constabilita, ut fuit dictum in *Melevitana Beneficii die 15. Junii 1712. S. Primo coram R.P.D. meo Aldrovando, & in Lucana Cappellania 2. Martii currentis anni per totam, & signanter S. Finali coram 47 R.P.D. meo Crispo, præfentim ad effectum, in quo in præfenti tractatur decidendi scilicet institutionem, quæ unice ut supra dictum est, regulanda venit à præfentationibus præcedentibus. Etiam si adesset in causa Patronus, qui suam præfentationem sustineret, quia reservata indagine boni juris pro judicio petitorio articulus institutionis adhuc ad limites possessionis, & ultimi status definiendus est, *Rota in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Postremo coram R. P. D. meo Ansaldo, & in Placentina Parochialis 22. Martii 1715. S. Quare cum nos vers. non obtento coram R. P. D. meo Cerro*; eo libentius ubi, prout hic, ipsemet Colligans petendo Remissoriam, & Compul-*

foriam levitatem suarum probationum implicitè fateretur, *Rot. in rec. dec. 617. n. 9. par. 4., & in Mediolanen. separationis thori 2. Julii 1614. S. Quin Testibus coram R. P. D. meo Crispo, ac ubi ageretur de Ecclesia Parochiali, cujus adjudicationem quam citius terminandam esse monent ad propositum adducti per R. P. D. meum Ansaldo in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. S. Præcipue, & fuit dictum in prima decisione hujus causa cor. me S. Concurrente præfentim.*

Et ita utraque &c.

R. P. D. CRISPO.

Bituntina Beneficii.

Veneris 13. Martii 1716.

IN Parochiali Ecclesia S. Leucii Bituntinæ Civitatis de anno 1642. tribus vacantibus Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum sub titulo S. Mariae Joanni Panzae, S. Mariae della Scala, ac S. Mariae della Bianca, Joannes Sylos unicus illorum Patronus duas distinctas personas cum subsequuta etiam Ordinarii institutione ad illa præfentavit; Cùm autem de anno 1647. iterum primum Beneficium vacasset, ac alia duo de anno 1651. in utrisque vacationibus idem Joannes Sylos præfentare continuavit, & subsequutum effectum approbationis Ordinarii, nominationes prædictæ obtinuerunt: Memorati Joannis obitu postmodum sequuto, & dictorum trium Beneficiorum iterata vacatione de anno 1671. obventa. Franciscus Sylos in persona Clerici Nicolai Sylos nominationem explevit, qui solitam institutionem ab Ordinario sub explicita declaratione fuit assequutus, quod dictus Franciscus unicus Patronus existeret. Defuncto verò de anno 1711. Nicolao proviso, ex eo quia Franciscus, qui in antecedenti statu præfentaverat, universalem donationem bonorum, ac ipsius Jurispatronatus pro Cæsare filio exaraverat, Cæsar præfatus patris Donatarius effectus ipsum Franciscum Donantem nominavit; E contra verò insurgentibus Theodoro, Alphonso, & altero Cæsare filiis Jacobi Sylos, isti Dominicum Sylos præfentarunt, in quo præfentationum conflictu in Curia Episcopali gravi orta controversia, Ordinarius

narius favore Francisci à Cæsare filio præsentati sententiam institutionis protulit, ac ulterius ipsi Cæsari Patrono manutentionem in quasi possessione semper liberè præsentandi concessit; Denuò verò post mortem Francisci Beneficiorum possessoris de anno 1713. dictorum trium Beneficiorum vacatione sequuta, Cæsar, qui in ultimo statu manutentionem in quasi possessione præsentandi fuerat obtentus, ad eadem Beneficia Clericum Antonium Damianum nominavit; Verum Joannes Robertus Sylos, ac alter Cæsar de eodem cognomento Sylos auctumantes ad nominationem dictorum trium beneficiorum posse aspirare, quemadmodum ad alia tria sub titulo S. Gregorii ab Ascendentibus Familiæ Sylos fundata præsentaverant, eorum nominationem in persona Leonardi Sylos Laici sub conditione Clericandi explerunt, eaque coram Vicario Bituntino exhibita, jura utriusque Partis sub acri censura postquam fuerunt discussa, favore dicti Damiani à Cæsare præsentati institutionis sententia exivit, adversus quam ad reclamationem Leonardi rejectionem passi, appellationis causa Mihi commissa; Ast quia Damianus gratiam pro Præsentato interim à Sanctissimo obtinuerat, literasque Apostolicas Mihi pariter dirigere curaverat, dubium exindè decidendum DD. meis exhibui -- *An literæ Apostolicæ Damiani essent exequenda, seu potius an, & cui sit danda institutio, & earum justitia clara undique comperta affirmativum profuit responsum -- literas Apostolicas Antonii esse exequendas, & eadem esse dandam institutionem.*

48. Justificatio siquidem literarum Apostolicarum circa qualitates Damiani nominati in controversiam minimè redigebatur, sed in eo principaliter quæstio refederat, an ipse Damianus à solo Cæsare nominatus majorem partem vocum habere dici posset respectivè ad Leonardum, qui à Joanne Roberto fratre, Dominico Sylos, ac altero Cæsare se præsentatum docebat, sed facili negotio pro Damiano à d. Cæsare nominato contentio expedita videbatur, recurrendo ad ultimum statum, in quo dictus Cæsar prævia manutentione in jure præsentandi reportata ad hæc tria Beneficia unicus Pa-

tronus declaratus liberè præsentavit; In hac itaque nova Beneficiorum vacatione cum ipse Damianus ab eodem Cæsare pro unico Patrono in ultimo statu recognito, & approbato suam nominationem sortiatur, ejus præsentatio profectò cui-cumque alteri venit præferenda, quæ hac assistentia ultimi status munita non reperitur, dum vocum majoritas desumi non aliter valet, quàm habito respectu ad præsentationes illorum, qui in ultimo statu præsentarunt, ut per notum *Text. in cap. consultationibus de jurepatr. Rota in Meleuitana Beneficiorum 10. Junii 1712. S. 1. coram R.P.D. Aldrovando, Pisana. Prioratus 11. Aprilis 1712. S. Atque id ipsum coram R. P. D. meo Ansaldo, Bononien. Beneficiorum de Castello 12. Decembris 1712. S. Institutio coram Me, & in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. sub S. Militat enim pariter coram Me.*

49. Fortius quia hic ultimus status per judicalem contentionem evasit stabilitus, ac itidem roboratus per rem judicatam editam favore dicti Cæsaris Patroni super manutentione in possessione privativè præsentandi pro futuris quoque vacationibus; Status autem ita qualificatus in judicio exequutivo literarum Apostolicarum, & institutionis longè exuberare videtur ad effectum sustinendi præsentationem tanta bona fide à Cæsare Patrono expletam, ut millies dixit *Rota, & signanter in Rheginen. Prioratus 10. Junii 1705. S. Cessatque in fine coram Eminentissimo Priolo, Meleuitana Jurispatronatus 13. Januarii 1708. S. Qualificatissimus coram bon. mem. Omaña, Mediolanen. Cappellania 9. Maji 1711. S. Tanto magis coram eodem Eminentissimo Priolo, & in Mediolanen. Beneficii 7. Junii 1715. S. Absque eo quod, & S. fin. coram Me.* Accedente præsertim, quod ab aliis antiquioribus statibus, hic ultimus confirmatus existit, dum de anno 1642. Joannes Sylos Cæsaris avus tanquam unicus Patronus, ad hæc tria Beneficia nominavit, ac in altero quoque statu anni 1647. & 1651. ipse solus præsentavit. Hoc idem de anno 1671. fecisse constat Franciscum patrem Cæsaris moderni Patroni, quo casu tanto minus impugnabilis videtur præsentatio ad formam tot multiplicium statuum emanata *Rota in Mediolanen. Prioratus*

ratus 14. Februarii 1701. S. Cùm enim in sine coram Eminentissimo Scotto, Aretina Beneficii 23. Aprilis 1703. S. Talem verò coram R.P.D. meo Ansaldo, Bononien. Beneficiorum de Castello 2. Maji 1712. S. Exhibis igitur coram Me, & in Lucana Cappellania die 12. currentis mensis S. Non desunt pariter coram Me.

Efficacia tot statuum declinari quin possit sub obtentu, quod Juspatronatus per Joannem Cæsaris ascendente ex hæreditate Didaci Sylos, & Minervæ Vulpanæ fuerit acquisitum, ac voces hæreditatis dicti Didaci, & Minervæ pro majori parte in illos, qui Leonardum præsentarunt, devenire, adeoque tametsi dicti Patroni, qui Leonardum præsentarunt, vel eorum Auctores in ultimis statibus præsentare neglexerint, adhuc ex præsentatione facta à Cæsare, seu Francisco illius patre nedum aliorum Patronorum jus pro futuris vacationibus amissum non censeatur, sed etiam præservata dici possit ipsa possessio præsentandi, quæ ex præsentatione Compatroni etiam quoad non præsentantem optimè conservatur ex congestis in *Herbipolen. Vicaria, & Parochialium super bono jure* 10. Martii 1713. S. *Quibus ita, & seqq. coram Eminentissimo Scotto.* Siquidem ad objecti remotionem ponderare sufficeret, quod sicuti originaria fundatio Beneficiorum, de quibus agitur, minimè reperitur, sinè ullo itaque fundamento natura, & qualitas juspatronatus contra ultimum statum poterit defendi, & sic eo minùs ex possessione veri Patroni ad præsentandum admissi, conservata debet censerì aliorum assertorum Patronorum possessio, qui nunquam præsentarunt, neque de patronali pertinentia possunt docere, quando cæteroquin in præsentanti omnis dubitandi occasio utique cessaret, ex quo in ultimis statibus Cæsar pro unico, & vero Patrono se gessit, ac in altero antecedenti tanquam talis Franciscus ejus pater præsentavit, in quibus terminis nullatenus Patroni Leonardi, qui in ultimis statibus non præsentarunt, à possessione Cæsaris juvamen poterunt consequi circa præservandam eam possessionem, quam nunquam habuerunt, cùm in hac materia præsentationum, & ultimi status absoluti juris sit, quòd ubicumque Compatro-

nus privativè præsentat, tunc possessio- nis beneficium aliis non præsentantibus minimè communicat juxta constantem sententiam, de qua post *Calderin. consil. 15. de jurepatron.*, *Corrad. in prax. benefic. lib. 4. cap. 6. sub num. 47. & 48.*, *Garz. de benef. par. 5. cap. 5. num. 47. Rot. coram Puteo decis. 390. coram Seraphin. decis. 1337. num. 4. & admissum fuit in Sorana juspatronatus 22. Januarii 1712. S. Ita dictante coram R.P.D. meo Falconerio, & in Salernitana juspatronatus 13. Januarii currentis anni S. Verum coram Me.*

Sed in universum Leonardi oppositio remanet confutata, ex quo asserta qualitas compatronalis in illum præsentantibus non alio inhæret fundamento, quam quòd Juspatronatus istorum Beneficiorum *Sanctæ Mariæ Joannis Panza della Scala, e della Bianca* ex hæreditate Didaci Sylos, & Minervæ Vulpanæ proveniat, & tamen in hujus assumpti probationem Instrumentum foundationis nullatenus affertur, quod quidem exhiberi non potest tanquam deperditum, vel in antiquitatis latebris manens, & profectò sine hac fundamentali basi de contraria pertinentia Juspatronatus constare nusquam poterit ad durum signanter effectum elidendi robur ultimi status in contradictorio judicio canonizati; Quin loco foundationis possint deservire enunciative à Cæsare, & Damiano illius præsentato emissæ super qualitate hæreditaria d. Juspatronatus, nec non decisio emanata in *Bituntina juspatronatus die 8. Junii 1689. coram bon. mem. Ursino*, in qua qualitas hæreditaria Beneficiorum de Syleos extitit firmata. Etenim retrogrado ordine differendo, quòd attinet ad decisionem bon. mem. Ursini hæc utique emanavit inter diversas partes, & in beneficiis diversi generis nuncupatis Sancti Gregorii, in quibus adest, & viget specifica fundatio ad differentiam istorum trium Beneficiorum Sanctæ Mariæ, in quibus non reperitur Instrumentum foundationis, unde à diverso illorum Beneficiorum genere ad hæc argui neutiquam licèt, ut in terminis *Rota in Monasterien. Canonatus 19. Februarii 1714. S. Absque eo, quod coram R. P. D. meo Ansaldo.* Quo verò ad enunciativas; illæ non præferunt, quod juspatronatus ab assertis Didaco,

daco, & Minerva proficiscatur, cum enunciata qualitas hæreditaria possit, & debeat intelligi respectu ad Franciscum illius Patrem; Ultra quod quicquid sit de his, & similibus argumentis, hoc unum pro evertendo quocumque contrario fundamento satis esse videtur, quod cum agatur de ultimo statu per Judicem cano-
 52 nizato, ac aliis anterioribus roborato, hoc casu, ut dispositio *cap. Consultationibus de jurepatr.* possit evitari non ex meritis enunciativis, & æquivocis argumentis patronalis proprietatis in contrarium debet evinci, sed ex illo trium probationum genere, nimirum re judicata, Instrumento foundationis, & confessione Partis, vel ex æquipollenti, siñe quibus contra ultimum statum nullo pacto venire permittitur ex latè firmatis per *Lagunez de fructibus par. 1. cap. 31. §. 10. num. 18. usque ad 38. Rot. dec. 423. num. 15., & seqq. par. 14. in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. §. Nihilominus, & seqq. §. Licet oppositum coram R. P. D. meo Ansaldo, Bononien. Beneficiorum de Castello 12. Decembris 1712. §. In hac igitur coram me, Matherancn. Parochialis 11. Januarii 1712. §. Quod autem coram R. P. D. meo Falconerio, Firmana Beneficiorum 11. Januarii 1615. §. Neque dicatur coram R. P. D. meo Lancetta, & in Mediolanen. Beneficii 7. Junii ejusdem anni §. His ita coram me.*

Ex hætenus discussis perspicuè ostenso, quod præsentatio Damiani ultimi status prærogativa fulcita, ac literarum Apostolicarum munimine roborata omnimodam executionem debeat promereri, prorsus neglecta comparitione Leonardi tanquam à legitimis Patronis non præsentati. Pro impedienda dd. literarum executione nihil obesse valebit, quod ipse Leonardus sit ex Descendentibus Familiæ de Sylos, pro quibus saltèmpatronatus passivum stare censeatur, ac uti talis adversus Damianum extraneum veniat præferendus. Quandoquidem de asserta prælatione favore Descendentium, vel per foundationis Instrumentum, vel mediante immemorabili, seu centenaria, cum suis requisitis constare oporteret, neutrum tamen in præsentanti potuit verificari, cum fundatio non reperitur veluti deperdita, & centenaria pariter non adest. Unde, hoc secluso, præsum-

ptio juris pro libertate Patroni militat, ut certum genus personarum nominare non adstringatur, sed valeat quemlibet sibi beneficium præsentare, *Capon. discept. forens. 4. sub n. 19. tom. 1. Card. de Luc. de penson. disc. 60. num. 40. Panimol. dec. 10. num. 29. Rota in Sulmonen. juris patronatus 21. Januarii 1715. §. Itidemque, & 3. Junii ejusdem anni §. finali coram R. P. D. meo Falconerio* Et est etiam de jure, quod ubicumque diversimodè non appareat specificè constitutum, ut illi, qui à nominatione activa excluduntur, in passiva quoque vocatione comprehensi non censeantur, individualiter habetur in *Vaden. Canonicatus 10. Maji 1715. §. finali coram me.*

54 Absque eo quod pro educenda hac passiva relatione pro descendantibus familiæ de Sylos satis esse possit, quod Auctores Cæsaris, qui Damianum præsentavit ad hæc Beneficia, tales Descendentes nominare consueverint. Quoniam cum quæstio sit de materia reposita in facultate Patronorum nominandi vel illos de Familia, vel extraneos, talis ideo observantia, ut proficua evadat cum ea qualitate probari tenetur, quod Patroni volentes præsentare extraneum fuerint rejecti; aliàs enim quicumque actus præsentationum pro illis de familia adducantur, nihil officient, cum gesti præsumantur ex voluntate potiùs, quam ex necessitate, ut ad propositum in simili docent, *Vivian. de jure patron. par. 2. lib. 2. cap. 6. num. 37., & seqq. Rot. coram Merlin. decis. 825. num. 23. & 24. dec. 162. num. 19. & seqq. par. 12. rec. 5. & dec. 169. nu. 4., & 5. par. 14. Farfen. Canonicatus 8. Junii 1711. §. Nec præadducta observantia in fine coram Rno D. Molines Decano, & 11. Decembris ejusdem anni §. Quicquam coram me, Melphcten. Beneficii 21. Junii 1712. §. Nec. robur. coram R. P. D. meo Lancetta Cremonen. Beneficii 4. Februarii 1715. §. In cujus quidem in fin. coram R. P. D. meo Cerro, & in Comen. Archipresbyteratus 17. Junii ejusdem anni 1715. §. Hæc quod attinet coram R. P. D. meo Falconerio.*

55 De hac autem coactione hic non solum doctum esse non liquet, sed è converso ostenditur, quod de anno 1642. Canonicus Josephus Falco extraneus per
 Joan-

Joannem Sylos Patronum fuit institutus, ex qua nominatione extranei aliquando facta contrarium profectò argumentum confurgit, quòd nempe Juspatronatus ad illos de familia passivè restrictum non dicitur; prout in fraternizante materia excludendi coactivam præsentationem Sacerdotum, ad propositum arguunt. *Geminian. in cap. cum de Benefic. num. 11. de præben. in 6. Lotter. de re beneficiar. lib. 2. quæst. 47. num. 27. Monet. de commut. ultimar. volunt. cap. 10. num. 142. Rot. coram Mantis. decis. 129. per tot. in Meleovitana Beneficiorum 16. Junii 1710. §. Observantia in fine coram R.P.D. meo Falconerio, & in Melphichten. Beneficii 26. Junii §. At si adhuc coram Eminentissimo Priolo, & ad effectum evitandi necessitatem præsentandi solos originarios, seu Patrimoniales consideravit Rot. in Comen. Archipresbyteratus 17. Junii 1715. §. finali cor. R.P.D. meo Falconerio.*

Nec dicatur, quòd ex præsentatione Extranei facta de anno 1642. observantia pro illis de Familia non solum everti, sed potius confirmari valeat ex eo quia nominatio extranei fuerit præcisè restricta pro illa vice tantum. Hæc siquidem responsio evidenti fallacia laborare detegitur. Ponderando, quod præsentatio dicti anni 1642. non fuit ab ipso Joanne Sylos directè, & personaliter expleta, sed à Duce Andriæ, tanquam Procuratore pro ea vice tantum constituto, hinc patet, quòd objecta restrictio nequaquam personam Præsentati respicit, sed facultatem præsentandi in Procuratore informat, illam restringendo ad eum dumtaxat actum præsentationis ad effectum fortasse, nè ille vigore mandati à Patrono reportati etiam in futuris vacationibus præsentare sibi arrogaret; sed quid ultro in hac observantia pro restringenda libertate Patroni præsentandi solos de familia instituitur, quando ex relatione Reverendissimi Ordinarii Bituntini ad Sac. Congregationem Episcoporum, & Regularium transmissa, constat ex perquisitione actorum Cancellariæ Episcopalis resultare, quòd absque ulla reclamatione fuerint promiscuè præsentati, & respectivè instituti tam Consanguinei, quàm Extranei. Ordinario autem tanquam de statu omnium beneficiorum suæ Diocæsis

Pars II.

plenè instructo, & informato plena fides præstatur, *Rot. decis. 122. coram Duno. jun. & decis. 14. num. 7. coram R.P.D. meo Ansaldo. Herbipolen. Monasterii 10. Junii 1709. §. Et augebatur coram bon. me. Casafarello, & in Vilicen. Parochialis super negotio principali 27. Junii 1710. §. His cor. Eminentiss. Priolo.*

Hoc præcipuè coadiuvante facto ipso Leonardi, qui ab assertis Patronis possessione præsentandi destitutis nominationem consequi curavit; signum evidens, quòd agnovit in passiva vocatione parum tutum præsidium reperire potuisse ad animadversa per *Rot. in Augustana Canonicatus 21. Januarii 1715. sub §. Non obstat versicul. si enim coram R.P.D. meo Falconerio, ipse etenim quatenus in jurepatronatu passivo comprehensus verè existeret, præsentationes à Patronis extorquere non indignisset, cum illi de genere vocato perinde habeantur, ac si ab ipsis Fundatoribus fuissent expressè præsentati ex plenè congestis per Rotam in Valentina Beneficii 6. Decembris 1713. §. Clara coram R. P. D. meo Lancetta Assen. Beneficii 10. Decembris 1714. §. Et è contra coram R.P.D. meo Ansaldo, & in Tridentina Cappellania 5. Aprilis 1715. §. Verum coram R.P.D. meo Lancetta.*

His denique non abs re alteram circumstantiam addi posse videbatur de promptam ex sententia lata in ultimo statu, in qua declaratum fuit, Cæsarem Patronum reperiri in quasi possessio liberè præsentandi, in eaque esse manutenendum; Facultas autem liberè præsentandi in eodem Cæsare adesse siquidem nequireret, quoties ille certum genus personarum præsentare obstringeretur; Unde, ut sententiæ verba superflua non remaneant illiusque dispositio verificetur, sub dicta libera facultate præsentandi quælibet passiva restrictio ad illos de familia exclusa debet censi juxta animadversa per *Barbos. tract. var. distinct. 190. num. 13. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 53. n. 25. Rot. cor. Puteo dec. 100. per tot. lib. 3. & in rec. dec. 65. n. 9. par. 1.*

Et ita utraque &c.

M m m

AR-